

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วงการศึกษาของไทยได้มีการตื่นตัวกันเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และเครือข่ายโทรคมนาคมที่เชื่อมต่อกัน สำหรับใช้ในการส่งและรับข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ โดยผ่านกระบวนการประมวล หรือจัดเก็บให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายและความสะดวกมาใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยมีการดำเนินงานในหน่วยงานทางการศึกษาหลายโครงการ เช่น โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet) โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โครงการศึกษาสายสามัญด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม(โรงเรียนวังไกลกังวล) โครงการศึกษาทางไกลแบบสองทางของทบวงมหาวิทยาลัย โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โครงการระบบสารสนเทศโรงเรียนเป็นต้น (พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ และคณะ: 2543 : 14)

เพื่อตอบสนองการจัดการศึกษาดังกล่าว โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินโครงการ “ระบบสารสนเทศโรงเรียน” อย่างต่อเนื่องข้อมูลในปี 2541 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อจำนวนนักเรียนเป็น 1 : 53 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2542 : 40) โดยเป้าหมายของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปี 2548 ได้กำหนดไว้ว่าอัตราส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อนักเรียน เพื่อใช้ในการเรียนในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจะเป็น 1 : 20 (Ainley, et al. 2001 : 24) ซึ่งในขณะนี้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆจะมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อทั้งเครือข่ายงานภายในสถาบันและในระบบอินเทอร์เน็ต ช่วยในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและผู้เรียนกับครูสอน รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้โดยตรงจากแหล่งความรู้ทั่วโลกได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

จากรายงานการวิจัยนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย (พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ และคณะ. 2543 : 13-14) พบว่าการศึกษาของไทยมีปัญหาในด้านของหลักสูตรและสื่อเพื่อการศึกษา คือให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์และ

ภาษาอังกฤษน้อยมาก การผลิตและการพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพยังมีน้อยและกระจายไม่กว้างขวาง ดังนั้นสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องและประกาศใช้ในปีการศึกษา 2541 รายวิชาแรกในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นคือวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน จึงเป็นวิชาที่ทุกคนควรเรียนเพื่อให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (ธงชัย ชิวปรีชา. 2541 : คำ นำ)

นอกจากจะได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ในด้านของสื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านข่าวสารสารสนเทศและแหล่งทรัพยากรบุคคล เป็นการสนับสนุนการร่วมมือในการเรียน และส่งเสริมการเรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นเพียงแต่ผู้คอยให้คำ แนะนำ หรือให้ความสะดวกระหว่างเรียนของผู้เรียน (Shih, et al. Online. 1998)

อย่างไรก็ตามการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆยังคงพบว่ามีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน กล่าวคือ เนื้อหาและรูปแบบบทเรียนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของตัวผู้เรียนและองค์ประกอบต่างๆ ที่ควรจัดไว้ในบทเรียนอันได้แก่ สื่อสำหรับนำเสนอ (Presentation media) การปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) การจัดการฐานข้อมูล (Database management) รวมทั้งส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน (Course support) ที่จะนำมาใช้ในการสนับสนุนการเรียนยังมีอยู่น้อยมาก (มนต์ชัย เทียนทอง. 2544 : 73-74) จึงมีความจำ เป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ที่มีรูปแบบเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 4 ห้องเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 172 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 4 ห้องเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 172 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.1.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

2.1.2 แบบทดสอบหลังเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ว่าการสอนของครูผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อยเพียงใด โดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วครูผู้สอนทำการสอน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เมื่อสอนเสร็จแล้ว ครูผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้ววัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าได้ผลการเรียนมากน้อยเพียงใด

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่ององค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เรียนกับครูผู้สอน เมื่อสอนเสร็จแล้ว ทำการวัดค่าผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ หมายถึง การเรียนที่นำ บทเรียนที่จัดทำ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เสนอข้อมูลในลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่ององค์ประกอบคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิชาการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่ององค์ประกอบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วัดจากคะแนนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนที่ได้จากการวิจัยตามเกณฑ์ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียนของ
ผู้เรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY